

Kirjallinen kysymys KK 361/2016 vp

Arja Juvonen ps

Kirjallinen kysymys työsopimuslain 7 a §:n toteutumisesta omaishoitajien ja läheistään hoitavien kohdalla ja mahdollisesta lainsäädännön kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Työsopimuslakiin (55/2001) vuonna 2011 lisätyn poissaoloa perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi koskevan säännöksen mukaan työnantajan on pyrittävä järjestämään työt niin, että työntekijä voi jäädä määräajaksi hoitamaan perheenjäsentä tai muuta hänelle läheistä henkilöä. Tällöin työnantaja ja työntekijä sopivat vapaan kestosta ja muista järjestelyistä (työsopimuslain 7 a §). Säännös ei kuitenkaan ole työnantajaa velvoittava.

Lainsäädännössä (laki omaishoidon tuesta 937/2005) omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen. Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välisestä toimeksiantosopimuksesta omaishoidon järjestämisestä. Lainsäädännössä (työsopimuslain 7 a § laissa 197/2011, poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi) erityisen hoidon tarpeeseen annettava vapaa voi puolestaan olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun työntekijän perheenjäsen tai hänen läheisensä sairastuu äkillisesti ja vakavasti ja joutuu sairaalahoitoon tai kyseessä on saattohoito.

Tarve omaishoitajista kasvaa jatkuvasti. Yhä useampi omainen toivoo voivansa toimia jossakin elämänsä vaiheessa omaishoitajana tai osallistua muutoin omaisen hoitoon. Suomessa on yhä enemmän työssä käyviä omaishoitajia. Samalla on myös halukkuutta jäädä työstä pois sekä saada tilapäistä vapaata hoitoa varten. Työn ja hoidon yhteensovittamisen ongelmallisuudesta kertoo mm. tutkimus Työssäkäynti läheis- ja omaishoiva (toim. Kaisa Kauppinen ja Mia Silfver-Kuhalampi, sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja 2015:12)

Hallituksen kärkihanke omaishoidon ja perhehoidon kehittämisestä (Kärkihanke 4: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa) parantaa muun muassa omaishoitajien mahdollisuutta päästä terveystarkastuksiin ja saada ohjausta ja neuvontaa vaativassa omaishoitajan työssä.

Omaishoitajien ja perheenjäsentään tai läheistään tilapäisesti hoitavien aseman parantaminen nykyistä paremmaksi on tarkoituksenmukaista. Työssäkäynnin ja hoivan yhdistäminen on usein haasteellista, ja monet joutuvat tekemään työhön liittyviä myönnytyksiä hoivavastuun takia, esimerkiksi lyhentämään työaikaan tai kieltäytymään uusista tehtävistä tai työmatkoista. Olisi tarkoi-

Kirjallinen kysymys KK 361/2016 vp

tuksenmukaista mahdollistaa työntekijän pääsy hoitamaan läheistään ja lisätä mahdollisuuksia osallistua toteuttamaan inhimillistä ja arvokasta omaishoitoa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallituksen mielestä työsopimuslain poissaoloa perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi koskeva pykälä toteutuu,

miten työsopimuslain säännös perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamisesta saadaan työnantajien ja työntekijöiden tietoisuuteen nykyistä paremmin ja

tuleeko lainsäädäntöä kehittää siten, että työntekijällä on aina oikeus saada vapaata omaisen sekä perheenjäsenen tai muun läheisen hoitoa varten?

Helsingissä 21.6.2016

Arja Juvonen ps